

ხალგაზრდა პერიოდი

14
მაისი
საშუაბათი
1991
№ 55
(11688)

ქართული
ლიტერატურა

ქართული
1921 წლის

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფასი 10 კპ.

14 (1) მაისი თამარობაა

ქართველთა მეფის, თამარის ხსენების დღე

ეპოქა, როცა ცხოვრობდა და ზეობდა თამარი, განუმეორებელია საქართველოს ისტორიაში. ეს იყო დრო, როცა ჰყვაროდა საქართველო. გადაჭიმული ნიკოფსიდიდან დარუბანდამდე; როცა ქართველ ხალხს ჰქონდა რწმენა უფლისა და უფალიც სწავლობდა ხალხს; როცა ქვეყანას მართავდნენ მეფენი — „გლაზაკნი სულითა, მგლოვარენი გულითა, მოწყალენი, სამართლიანნი. მშვიდობის მყოფენი“... ასეთი იყო დიდი დავით აღმაშენებელი, ასეთი იყო დემეტრე მეფე, ასეთი იყო თამარიც, „მზე იგი მზეთა და ნათელი ნათელთა, ელეგება და მზეებრ მამუქებელი სხვათა“ („ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“).

18 წლისა იყო თამარი, როცა საქართველოს სამეფო ტახტზე ავიდა. თამარის ტახტზე ასვლისთანავე, დიდებულთა ერთმა ნაწილმა, მეჭურჭლეთუხუცესის, ყუთლუ-არსლანის წინამძღოლობით, განიზრახა, ესარგებლა მეფის მცირეწლოვნობით და სასახლის გვერდით ცალკე „ქარვის“ დაარსება მოითხოვა. ყოველი სახელმწიფო-საკანონმდებლო საკითხი „ქარავში“ უნდა განეხილათ და მიეღობო, მეფეს კი მხოლოდ ხელი უნდა მოეწერა. მაშასადამე, განდგომილთა მიზანი იყო, ხელში ჩაეგდოთ სამეფოს მართვა-გამგეობა და ახალგაზრდა მეფე-ქალი თავისი ნების აღმსრულებლად ექციათ. საქმე იარაღამდე მივიდა. საქართველო თითქოს ორ ბანაკად გაიყო: მეფის მომხრეებად და მოწინააღმდეგეებად. მაგრამ თამარი არ დააბნია ამ ამბოხმა. მან გონიერულად აიცილია თავიდან სამოქალაქო ომი, განდგომილები შემომტკიცა და ერთგულების ფიციც მიიღებინა. ეს იყო თამარის პირველი დიდი პოლიტიკური ნაბიჯი. აქედან დაიწყო კარის, კარნიფორისა და ბასიანის თურქთა ბანაკების დალაშქვრა, ირანის ვადავლით პართიის ქალაქების აღება, განძისა და დევისის დაბრუნება, შამქორი, ბასიანი და ღვთის შუქვანი, სხვა მრავალი დიდება და გამარჯვება.

ყოველი ლაშქრობის წინ, თამარი მუხომოდრეკილი, მხურვალე

ლოცვით ევედრებოდა უფალს, ეხსნა საქართველო; ფეხშიშველი, ცრემლითა და გალობით წინ მიუძღოდა ლაშქარს... ხოლო ლაშქარის დაბრუნებისა და გამარჯვების შემდეგ კვლავ მხურვალე ლოცვას აღავლენდა, აწ უკვე სამადლობელსა და უფლის სადიდებელს. ღვთის შეწევნა თან სდევდა მეფესა და ქვეყანას, რადგან შეიყვარა თამარმა „ღმერთი იგი და უცხო ექმნა საცთურთა სოფლისათა“. რადგან იყო

თამარი ჰეშმარიტი ქრისტიანი და ღვთის ნების აღმასრულებელი: მმარხველი, მლოცველი, სამართლიანი, მოწყალე, თავმდაბალი... „ესეოდენთა დიდებათა და სიმდიდრეთა გარდარეულთა და სიმადლესა შინა ესრეთ იყო, ვითარმცა ყოვლად არარაი ჰქონებოდა, და უღარეს და უგლაზკეს ყოველთა კაცთა შეერაცხა თავი თავისი“ („ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“).

მოწყალეობას უხვად გაცემდა. ასეთი წესი ჰქონდა მეფეს: დამით ქსოვდა, კერავდა, ქარგავდა, შემდეგ ჰყიდდა ნამუშევარს და აღებულ ფულს გლახაკებს ურიგებდა.

წირვა ლოცვას არ აკლდებოდა, ლამებს ლოცვა ვედრებაში ათენებდა, ეკლესია-მონასტრებს აღაშენებდა... თამარმა დაასრულა გიორგი III-ის მიერ წამოწყებული ვარძიის მშენებლობა, ააშენა მონასტრები იერუსალიმში, კონსტანტინეპოლში, „საბერძნეთს“ და ყოველსა ეკლესიას მონასტრები უხვად წყალობამიფენილ ყვნა და საქართველოსა მცირითგან მონასტრით საყდარ-საყდარ-ეკლესიანი არა დაუტრევა, რომელ არა წყალობითა აღავსო“ („ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“).

ქრისტესმიერი რწმენით ზეობდა თამარი, აღიღებდა უფლსა და თავდაც იდიდებოდა მისგან. „ესრეთ ყოველსა შინა დაცვითა ღმრთისა მცნებათათა მოიგო წყალობა ღმრთისა. და აკურთხა ღმერთმან ცხოვრება მისი და განამრავლა ნაყოფი მისი“ (ბასილი ეზოსმოდგარი).

ქართულმა ეკლესიამ წმინდანად შერაცხა თამარი და წელიწადში ორ დღეს დააწესა მისი ხსენება. ერთი დღე უძრავია 14 (1) მაისი, ხოლო მეორე მოძრავი — მეწესაძებელი დედათა კვირა (აღდგომის მეორე კვირა). ამით ჩვენმა ეკლესიამ ხაზი გაუსვა თამარის მადლმოსილებას. მივბაძოთ თამარს, ვირწმუნოთ ღმერთს, გავხედოთ ჰეშმარიტი ქრისტიანები, აღვასრულოთ უფლის მცნებანი და უფალი შეგვეწევა ჩვენ!

ზიზა გოგილაშვილი

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში

საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების 506

ამა წლის 26 მაისისათვის დანიშნულ საყოველთაო არჩევნებში საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტობის მეექვსე და უკანასკნელი კანდიდატი გახდა ჟურნალ „მალაქის“ მთავარი რედაქტორი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი **თამაზ კვაჭანტირაძე**. გასულ შაბათს ცენტრალურმა საარჩევნო კომისიამ იგი პრეზიდენტობის კანდიდატად რეგისტრაციაში გაატარა მას შემდეგ, რაც მისი კანდიდატურის დამსახურებულმა საქართველოს თავისუფალ დემოკრატთა კავშირმა წარმოადგინა პრეზიდენტობის მხარდამჭერ ამომრჩეველთა ხელმოწერების დაკლებული რაოდენობა.

ამრიგად, განისაზღვრა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის თანამდებობის ყველა პრეტენდენტი. შეგახსენებთ, რომ მათ სიას შეთაურობს კომისიის მიერ პირველად რეგისტრირებული საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ზვიად გამსახურდია** — „მრგვალი მაგიდის“ სპიკერი, საქართველოს პელსინის კავშირის თავმჯდომარე და სრულიად საქართველოს წმინდა ილია მართლის საზოგადოების თავმჯდომარე, რომელიც დასახელდა ბლოკში „მრგვალი მაგიდა — თავისუფალი საქართველო“ შექმნილმა პოლიტიკურმა პარტიებმა და ორგანიზაციებმა.

პრეზიდენტობის კანდიდატთა შორის არიან აგრეთვე **ირაკლი შენგელაია**, ინტელექტუალური ასოციაცია „თავისუფალი აზრის“ პრეზიდენტი — ორგანიზაცია „დემოკრატიული არჩევანი საქართველოსათვის“ (დასისავან), საქართველოს ლიბერალურ-დემოკრატიული ორგანიზაცია პარტიისაგან, საქართველოს ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირისაგან, რომლებიც პოლიტიკურ ბლოკში — „თავისუფლება“ შედიან; **ჩიმი მიქელაძე**, საქართველოს დამოუკიდებელი კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი — ამ პარტიისაგან; **ვალერიან ადგაძე**, საქართველოს ეროვნული თანხმობისა და აღორძინების კავშირის გამგეობის თავმჯდომარე — ამ კავშირისაგან; **ნოდარ ნათაძე**, საქართველოს სახალხო ფრონტის გამგეობის თავმჯდომარე — ამ ფრონტისაგან, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკური პარტიის, ამომრჩეველთა ჯგუფისაგან.

სამინფორმაციო

აჭარის უზენაესი საბჭოს სესია

გამართა აჭარის უზენაესი საბჭოს სესია, რომელმაც განიხილა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში (ძირითად კანონში) ცვლილებების შეტანის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონში ცვლილებების შეტანის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არჩევნების საკითხი და სხვ. მიღებულია შესაბამისი დადგენილებანი.

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არჩევნებში დანიშნულია 1991 წლის 23 ივნისისათვის.

სესიის მონაწილეებმა წუთიერი დუმილით პატივი მიაგეს საქართველოში მომხდარი მიწისძვრის შედეგად დღეუპულთა ხსოვნას. სესიის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აკაკი ასათიანი.

სამინფორმაციო

...მარტალია, არ გვემღერება, მებრამ

ამა წლის, 10 მაისს ფილარმონიის დიდ საკონცერტო დარბაზში შედგა „თამარობისადმი“ მიძღვნილი საქველმოქმედო კონცერტი, რომლის ორგანიზატორები იყვნენ — ქალბატონები მარინე სვანიძე — ექვსი შვილის დედა, ლილა ჩხეიძე და ირმა მინდორაშვილი. საღამომი მონაწილეობდნენ საქართველოს რესპუბლიკის დამსახურებული მოღვაწეები, მსახიობები, პოეტები, მომღერლები.

სიმღერები შეასრულეს: თამარ გვერდწითელმა, რუსუდან მუმლაძემ, ქალთა ვოკალურმა ანსამბლმა, ფილარმონიის სოლისტმა ინგა ბერაძემ თავის შვილთან გიგი გეგელაშვილთან ერთად, ირმა სხიამემ, ავთო შარვაშიძე და თამაზ ჭანიშვილმა, დიდი მოწონება დაიმსახურა ოთარ რამიშვილის ახალმა სიმღერებმა.

მაყურებელი აღფრთოვანები შეხვდა ქარაღალას ასრულებს, რომელიც ჯერ მოჰყვა მეფეთაძეების თამარის ქება-დიდებას. იმ ბოლო: მისთვის ჩვეული იუმორით დარბაზი ახმაურა.

კონცერტში მონაწილეობდნენ ქორეოგრაფიული ანსამბლები. სახალხო არტისტის ომარ კელაბაძის მიხედვით „ქადაღსურმა“ საღამომმა დაატკბო მაყურებელი, მისი

გამოსვლის შემდეგ მაყურებელთა წინაშე წასრულდნენ ნორჩი მესალამურები.

მსახიობმა ზურაბ ჭავჭავაძემ თავის ომბიანი ზმით ლექსები მიუძღვნა თამარ მეფეს. პოეტმა მთვარისა კერესელიძემ საკუთარი ლექსი წაიკითხა.

მართალია, დღეს ამ მხელბელობის ეამს საქართველოს არ ემღერება, მაგრამ ქართველი კაცი ოდითგანვე გაჭირვებას სიმღერით ხვდებოდა და დღესაც არ ლაღობს ამ ტრადიციას, დაე, იცოდეს მტერმა, რომ საქართველოს დამონება-დამორჩილება აიცილეს ადვილია.

სათუნა გავაშვილი,
თბილისის მე-2 ექსპერიმენტალური საშუალო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლე.

საქველმოქმედო კონცერტზე შემოსული თანჯა გადირიცხა მიწისძვრით დაზარალებულთა დახმარების ფონდში.

გთხოვთ, მონორარი გადარიცხოთ მიწისძვრით დაზარალებულთა დახმარების ფონდში.

შეხვედრები მთიან აჭარაში

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აკაკი ასათიანი და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი ასლან აბაშიძე ეწვევნენ ხულოს, შუაწყვისა და ქედის რაიონებს. მოსახლეობასთან შეხვედრების დროს შეხვედრებს მთიანი რაიონების პრობლემები, ეკონომიკის განვითარების საკითხები, შეეხვნენ შექმნილ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ სიტუაციას და მასზე დადებითი შედეგების მოხდენის ღონისძიებებს, აღინიშნა, რომ ახლა განსაკუთრებით საჭიროა სიმშვიდე და ურთიერთგაგება.

შეხვედრების მონაწილეებს ერთი აზრი ჰქონდათ იმაში, რომ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის არჩევნებმა უნდა ჩაიბაროს ორგანიზებული, რის შემდეგაც ასევე ორგანიზებულად უნდა მომზადდეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მომავალი არჩევნები.

ბატონებმა ა. ასათიანმა და ა. აბაშიძემ უპასუხეს შეხვედრების მონაწილეთა მრავალ კითხვას.

სამინფორმაციო

უნდა გააოვიანო!

და საჩემო გამოცდამთ სსრკ სადაზღვევო სისტემის მთავარი პრინციპი

დღეს ქართველების ეროვნული ხსენის საკითხი იმდენად მწვავედ დგას, რომ პრობლემა თვით ისეთი მინიმალური სასიცოცხლო პირობების შექმნა, რითაც თავიდან ავიშორებთ შიმშილს, სათბობა-ენერგეტიკული, სარეაქტივობა-სისტემის პარალიზაციას. ამას ემატება სტიქიური უბედურებისა და სამაჩაბლოს პოლიტიკური კრიზისის შედეგად ათასობით უსახლ-კარო ადამიანის თავშესაფართ უზრუნველყოფის პრობლემა.

ეს უკანასკნელი პრობლემა უპირველესად გადასატყურო, რამეთუ საქმე უნდა ფაქტობრივად უნდა გამოვიყენოთ ყველა შესაძლებლობა, მათ შორის ისიც, რასაც პოლიტიკურად დე-იურე დამოუკიდებელი საქართველოს ფაქტობრივად საბჭოთა კავშირის ეკონომიკურ სისტემაში ყოფნა იძლევა. პოლიტიკაში კომპრომისისაკენ არ გამოვიყენებთ, თუმცა ამჯერად კომპრომისთან არა გვაქვს საქმე. ქართველები უხერხულ მდგომარეობაში ვარდებიან ხოლმე, როდესაც ფულზე და ანგარიშზეა ლაპარაკი, მაგრამ მოცემულ შემთხვევაში ის, თუ როგორ ფუნქციონირებს საბჭოთა ეკონომიკური სისტემა სხვადასხვა სიტუაციაში, როგორია მისი ცალკეული ელემენტებისათვის ვალდებულებებისა და მოვალეობების შესრულების მოთხოვნის ზომა, არა მხოლოდ დელიკატური, არამედ პაინციპული საკითხია.

საქმე ისაა, რომ საქართველო ჩართულია საბჭოთა კავშირის ერთიან სადაზღვევო სისტემაში. ეს სისტემა საბჭოთა კავშირში სახელმწიფოს ხელშია მონოპოლიზებული და, საბჭოთა კავშირის კონსტიტუციის 131-ე მუხლის შესაბამისად, ცენტრის კომპეტენციაში შედის.

სახელმწიფო დაზღვევა მოიცავს, როგორც აუცილებელ, ისე ნებაყოფლობით ქვესისტემებს. დაზღვევის ობიექტების მიხედვით ის ქონებრივი და პირივეულია.

ნებაყოფლობით დაზღვევის შემთხვევაში აუცილებელია დოკუმენტი (მოწმობა, სადაზღვევო ქვითარი), რომლითაც მეორე მხარეს ვალდებულების შესრულება მოეთხოვება. არადა ასეთი დოკუმენტები არცთუ იშვიათად დაკარგულია. — ხომ ყველამ ვიცით, რომ სოფლებში ჩვენი დაბალი იურიდიული კულტურის გამო, საცხოვრებელი სახლების დაზღვევა ავტომატურად ხდებოდა ისე, რომ ზოგჯერ სოფლის საბჭოს კანტონარში ფულს რისთვის უქვითავდნენ ისიც არ იცოდა კაცმა. ამდე-

ნად მისასაღებელია, რომ სწორედ ეს პრობლემა მოუხსნა დაზარალებულებს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბატონ ზვიად გამსახურდიას 1991 წლის 6 მაისის ბრძანებულებამ მიწისძვრით დაზარალებულთა მატერიალური დახმარების შესახებ.

რაც შეეხება სადაზღვევო, აუცილებელ დაზღვევას, აქ საქმით არაფერია. მათი სახეები ნორმატიული აქტებითაა განსაზღვრული.

რადგან, საუბედუროდ, სადაზღვევოდ გავვიხილა საქმე, ხაზგასმულია, რომ ყველა სადაზღვევო დაზღვევის ობიექტების ნგრევის ანაზღაურება მთლიანად სსრკ სახელმწიფო ბიუჯეტის საჩუქრად იქნება დაზღვევის საფუძველი ფონდიდან უნდა მოხდეს. საქმე ეხება კოლმეურნეობებს, სახელმწიფო, სასოფლო-სამეურნეო საწარმოებს, სამეურნეობათა შორის ორგანიზაციებს, მათ მსახიფს, შენობებს, სარეაქტივობა საშუალებებს და სხვა. სადაზღვევო თანხა კანონითაა განსაზღვრული, მაგრამ საქმე ისაა, რამდენად სწორად იქნება აღრიცხული სადაზღვევო დაზღვევის მატარებელი იურიდიული პირები, ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები და სხვა. დაზღვევის სამსახურებმა და მიმართებით დიდი დახმარება შეიძლება აღმოუჩინონ დაზარალებულებს. მათ არ უნდა დაუშვან ფინანსური მარადილობა. არც კუთვნილი თანხა უნდა წარუდგინონ მოსახლეობას როგორც მოწყალე. დაზარალებულებმა მადლობა მხოლოდ სახელმწიფო დაზღვევის ზემოთ მიღებულ დახმარებაზე უნდა თქვან.

უნდა გამოვიყენოთ ის გარემოება, რომ მთლიანად საბჭოთა კავშირის სადაზღვევო სისტემა უპირველესად ბუნებრივი სტიქიური უბედურებისაგან მიყენებული ზარალის ანაზღაურების პრინციპს ემყარება.

მთელი ზარალი დაქაიმებული უნდა წარუდგეს საბჭოთა კავშირის მთავრობას, რომელმაც ჩვენივე მრავალწლიანი შრომით შექმნილ სადაზღვევო ფონდიდან უნდა გაიღოს სახსრები მის ასანაზღაურებლად.

ჩვენი გაქირავების შესამსუბუქებლად ყველა შესაძლებლობა უნდა გამოვიყენოთ და ძიებისმადიც არაა გაქირავებაში თანადგომის პრინციპების შესამოწმებლად.

მინილ ჯიჯანი,
პროფესორი.

გთხოვთ, მონორარი გადაიციხთ მიწისძვრით დაზარალებულთა დახმარების ფონდში.

რუსეთის ფედერაციის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ბორის ელცინმა დაიწყო ორდღიანი მოგზაურობა ჩეხოსლოვაკიაში. როგორც ვარაუდობენ, აქ იგი ხელს მოაწერს ერთობლივ განცხადებას მეგობრობისა და თანამშრომლობის შესახებ რუსეთის ფედერაციასა და ჩეხოსლოვაკიას შორის. გასულ თვეში სტრასბურგში ყოფნისას ბ. ელცინმა თქვა, რომ მის მთავრობას სურს ამგვარი დოკუმენტების ხელმოწერა რუსეთის მეზობელ ქვეყნებთან ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში. ვარაუდობენ, რომ ბ. ელცინი სიტყვით გამოვიდოდა ჩეხოსლოვაკიის ფედერალური კრების (პარლამენტის) ერთობლივ სხდომაზე, მაგრამ დეპუტატებმა გადაწყვიტეს, რომ ასეთი პატივი ექვთვნით მხოლოდ სახელმწიფოთა მეთაურებს, ამიტომ ბ. ელცინი სიტყვით გამოვა დეპუტატთა დახურულ კრებაზე. ის შეხვედბა ასევე ჩეხოსლოვაკიის პრეზიდენტს ვაცლავ ჰაველს.

ლიტვისა და ლატვიის ლიდერებმა ვ. ლანდსბერგისმა და ი. გოდმანისმა, რომლებიც კვლავ შეერთებულ შტატებში იმყოფებიან, ამერიკის ტელევიზიით გამოსვლისას შეფთობა გამოთქვეს იმის გამო, რომ შესაძლოა მოსკოვმა კვლავ გაიზაროს შტატებზე ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებზე, რათა ჩაახშოს მათი მისწრაფება დამოუკიდებლობისაკენ. ტელეკომპანია ეი-ბი-სისათვის მიცემულ ინტერვიოში ვ. ლანდსბერგისმა თქვა, რომ საბჭოთა ხელმძღვანელობა ამზადებს ახალ დარტყმას, შესაძლოა უფრო ძლიერს, ვიდრე იანვარში და მოუწოდა მ. გორბაჩოვს, დაიწყოს სერიოზული

ნუთუ...

ორ ფაქტზე გაიმბობთ, დაკვირვების გამოტანა თქვენთვის მოზინდვია:

• ოლბათ, უკვე შეიტყვეთ, რომ 4 მაისს, ღამით, მიწისძვრამ ქუთაისში საგამომიებლო იზოლატორის საჩუქრით კორპუსიც დააზიანა. ბუნებრივია, პატიმრები უსაფრთხო აღვიდათ გამოყვანეს. ამით ისარგებლა 379 პატიმარმა და იზოლატორიდან გაიქცა. ამან უნებურად შეიქმნა ფაქტი გამახსენა.

ზარმანწინ, სომხეთის მიწისძვრის შემდეგ აქაურ შრომა-გასწორების მკაცრი რეჟიმის კოლონიაში უპირატესად შეიქმნა შემთხვევა მონხა: თუმცა კანონმდებლობა ამაზე ფიქრსაც კი კრამაღდა, პოლიციეცი ყაზარაინს — სომხეთის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შრომა-გამასწორებელი სამმართველოს უფროსს—ბეგერი არ უყოყმანია. მთელი პასუხისმგებლობა იყისრა და კანონის სიმკაცრეს ის დაუპირისპირა, რაც მძიმე წუთებში გულის კარნახით ყველაზე ადამიანური ეჩვენა — კოლონიიდან ზუთი დღის ვადით 248 პატიმარი გაათავისუფლა,

მოლაპარაკება ბალტიის რესპუბლიკებთან.

იმავე ინტერვიუში ლატვიის პრემიერმა ი. გოდმანისმა თქვა, რომ შესაძლოა საბჭოთა მთავრობამ ბალტიისპირეთს ეკონომიკური ბლოკადა მოუწყოს, რაც კიდევ უფრო გაამწვავებს ვითარებას და გამოიწვევს ბალტიის ქვეყნების იზოლაციას როგორც დასავლეთის, ისე აღმოსავლეთისაგან.

შეგახსენებთ, რომ გასულ კვირას ბალტიის ქვეყნების ლიდერები ვაშინგტონში შეხვედნენ პრეზიდენტ ჯ. ბუშს და შეეცადნენ მოეპოვებინათ მისი მხარდაჭერა დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში. როგორც ამერიკელი პრესა აღნიშნავს, პრეზიდენტს არ დაუფარავს, რომ არ აპირებს ჩაერთოს, ყოველ შემთხვევაში, ამ ეტაპზე, მოსკოვსა და ბალტიისპირეთის რესპუბლიკებს შორის მოლაპარაკებების პრიცესში.

პოლონეთის პრეზიდენტ ლეხ ვალენსას პოლიტიკური მეთოდებმა ვარშავაში შექმნეს ორი ოპოზიციური პოლიტიკური პარტია. ყოფილი პრემიერ-მინისტრმა თადეულ მანოვიცკიმ, რომელიც დამარცხდა შარშანდელ საპრეზიდენტო არჩევნებში, ჩამოაყალიბა ცენტრალური პარტია. მის შემადგენლობაში შევიდნენ „დემოკრატიული კავშირი“, რომელსაც თვითონ თ. მანოვიცკი მეთაურობდა და პროფგაერთიანება „სოლიდა-

რობასთან“ დაკავშირებული ორი სხვა დაჯგუფება.

პოლონური წარმოშობის კანადელი ბიზნესმენი სტანისლავ ტიმინსკი, რომელიც, როგორც ვახსოვთ, საპრეზიდენტო არჩევნებში მთლიანდენდ მეთრე აღვილზე გავიდა, სათავეში ჩაუდგა ახალ პარტიას, რომლის დამფუძნებელი ყრილობა რატომღაც დახურულ კარებს მიღმა ჩატარდა. ვარაუდობენ, რომ ორივე ოპოზიციური პარტია მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ოქტომბერში დანიშნულ საპარლამენტო არჩევნებში.

ლონდონში „უემბლს“ სტაიონზე ჩატარდა პოპ-მუსიკის ვარსკვლავთა გრანდიოზული კონცერტი, რომლის მთელი შემოსავალი ქუთი ლტოლვილთათვის დახმარების გაწევს მოხმარდება. კონცერტი თანამგზავრის შემეგობით ტრანსლორებული იყო მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში და მას თვალყურს ადევნებდა 300 მილიონი ტელემაყურებელი. მისი ორგანიზატორები ვარაუდობენ 17 მილიონი დოლარის, ანუ ისეთივე თანხის შეგროვებას, რაც დიდი ბრიტანეთის მთავრობამ გაიღო ლტოლვილთა დასახმარებლად.

კონცერტის საპატიო სტუმრები შორის იყვნენ ბრიტანეთის პრემიერი ჯონ მეიჯერი და უელსის პრინცესა დიანა.

ინინა თავდორაშვილი

თლის ბასუბისმგებლობისაგან. თავისი ნებით 17 პატიმარი დაბრუნდა იზოლატორში. ოპორტიულად შექმნილია სამძებრო ჯგუფმა (ხელმძღვანელი—რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა-მინისტრის მოადგილე გ. შალაშვილი) დღეისათვის 200-ზე მეტი გაქცეული დააკავა.

ძნელია სხვისი განსჯა, მაგრამ რესპუბლიკაში შექმნილი კრამინოგენური კრიზისი აღარ იძლევა სიჩუმი უფლებას. დამნაშავეებსაც ზომ კარგად მოეხსენებათ, რომ დღეს ყოველი მკვლელობა, ყოველი ბოროტმოქმედება საქართველოსთვის გულში ჩაიკეცილი ნადავ, დანაშაული კი მაინც მატულობს.

ამიტომაც, ძნელია, თავი მოიტყუო, რომ გაქცეულ დამნაშავეთაგან ბევრი ვეცდებოდა ბოროტმოქმედებაზე არ ფიქრობს. ნუთუ ძვირფასია ჩვენი ეროვნული ტრადიციით სარგებლობის შედეგად მოპოვებული თავისუფლება? და საერთოდ, რა ვუყოთ იმ ფაქტს, რომ თვით მიწისძვრით დაზარალებული რაიონების მოსახლეობა გაქურდვის შიშით საკუთარი სახლის ნანგრევებს ვერ მოშორებიან.

მანა თუნაია

ყურადღება

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის სახალხო თეატრი 16, 17 მაისს 19.30 სთ-ზე მართავს რევაზ გაბრიანიანის განახლებული დღემის პრემიერას!

„უცხო ჩიტი ანუ პირველი სიყვარული“

შემოსავალი გადაირიცხება სტიქიით დაზარალებულთა დახმარების ფონდში.

ბილეთები იყიდება თეატრის სალაროში. კოსტაჯის ქ. № 69.

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის II სასწავლო კორპუსი. ტელ.: 36-71-84.

გადახი

კიდევ ერთი მალაზია გაიხსნა სასტუმრო „მეტეხში“, რომელიც ჩამოსულ სტუმრებს და ვალუტის მქონე ჩვენს თანამემამულეებსაც

მოემსახურება. ეს არის ერთ-ერთი რგოლი იმ დიდი კომპლექსისა, რომელიც მომავალში იქნება სასტუმროში. აქ გაიყვება ყველაფერი — კბილის ჭაგრისიდან დაწყებული, ბელოვების ნიმუშებით, წიგნებით დამთავრებული. სამრეწველო საქონლის ფასი 50 პროცენტით ნაკლებია, ვიდრე ავსტრიაში, საიდანაც მარაგდება მალაზია.

მაშ ასე, სასტუმრო „მეტეხის“ მალაზია ელის მყიდველს.

საკუთარი ინფორმაცია

ყურადღება! მითხვე!

კია-დახმარების მისაღებად. ბიონერგოკორექციის სეანსებს ექიმი ჩაუტარებს მოზრდილებსაც. პაციენტებს შეუძლიათ მიმართონ შემდეგი დაავადებებით: ასთმური ბრონქიტი, ალერგიული დერმატიტი, კუჭ-ნაწლავთა აშლილობა, შარდის შეუკავებლობა (ცნურეზი), ვეგეტოვეგეტოზი, ნევრითი, სხვადასხვა სახის ანთებითი

ყურადღება! მითხვე!

ბროციხი, თვალისა და ყელ-უარცხვირის დაავადებები. მიღება ყოველდღე 17.00-21.00 შაბათ-კვირას 10.00-15.00 საათამდე ფიზიოთერაპიული საავადმყოფოს შენობაში. ჩუბინაშვილის ქ. № 80 (ყოფილი ორჯონიძისი) მიღება წინასწარი ჩაწერით ტელეფონზე: 95-87-24.

ყურადღება! მითხვე!

გახსლებული სახით გამოვიდა სამედიცინო-ტექნიკური და საზოგადოებრივი გაზეთი „პროგრესი“. იგი პირველი სამედიცინო-ტექნიკური გაზეთია. გამოდის ქართულ და ინგლისურ ენებზე და პოპულარიზაციას უწევს სამამულო მეცნიერების იმ სიახლეებს, რომლებიც ემსახურებიან

გახსლებული სახით გამოვიდა სამედიცინო-ტექნიკური და საზოგადოებრივი გაზეთი „პროგრესი“. იგი პირველი სამედიცინო-ტექნიკური გაზეთია. გამოდის ქართულ და ინგლისურ ენებზე და პოპულარიზაციას უწევს სამამულო მეცნიერების იმ სიახლეებს, რომლებიც ემსახურებიან

რესპუბლიკის ეკონომიკისათვის უმნიშვნელოვანესი დარგების მეცნიერულ-ტექნიკურ უზრუნველყოფას.

გაზეთი ფართოდ აშუქებს სახალხო მეურნეობაში ახალი ტექნიკის, ტექნოლოგიის დანერგვისა და მათგან მოსლოდნელი ეფექტის საკითხებს, ამასთანავე იგი კისრულობს დააკავშიროს დაინტერესებული სახელმწიფო ორგანიზაციები, დაწესებულებები, კორპორაციები თუ კერძო პირები სხვადასხვა საბჭოთა და უცხოურ ორგანიზაციებთან, ფორმებთან, ინფორმაციის ცენტრებთან.

გაზეთს ჰყავს ავტორიტეტული სარედაქციო კოლეგია და მრჩეველთა საბჭო. მთავარი რედაქტორია გიორგი ლაბაძე.

გამოიწერეთ გაზეთი „პროგრესი“. მისი ღირებულებაა:

1 თვით — 1 მანეთი
6 თვით — 6 მანეთი
1 წლით — 12 მანეთი
ინდექსი — 66 424.

უცნაური ლეგენდები გრძობა და მუშაობა, როდესაც სასტუმროს პოლიტიკა და მისი მფლობელი...

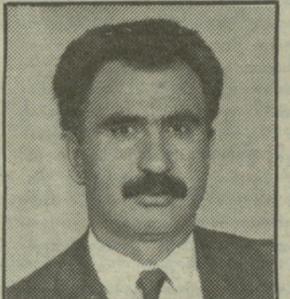
მა-შვილმა საკმაო თანხა დააგროვა. საჭირო გახდა ბიზნესის ახალი მიმართულების პოვნა-დაწყება.

პასან ქორქმანჯანი. ეს საბჭო განაგებს თურქეთში დემოკრატიულ საქმეებს...

რქეთში, სახელმწიფო ბანკის შემდგ... ჩვენებურები თუ არიან შემდგ...

ლარი 10 წლის ვაღით. როცა დაიწყებოდა მუშაობა, შეგიძლიათ წელიწადში აწარმოოთ 2 მილიონი...

უწინარეს-ეკონომიკური აღორძინება

აპაშე ალთუნი

გერმანიაში. იქ მიღებულმა ცოდნამ მას შესაძლებლობა მისცა, რათა კოოპერატივი მრავალდარგოვანი გაეხდა.

მაღე შექმნეს კოოპერატივები სხვადასხვა რეგიონში. ერთი კოოპერატივი თუ ხე-ტყის საქმეს უძღვებოდა, მეორე თევზის რეწვას აწარმოებდა.

1977 წლიდან ბატონი აპაშე ალთუნი აირჩიეს მეჯლისის წევრად. ერთ წელს მან თავი დააბრუნა ცეკავშირს, რადგან უკვე პოლიტიკურ ასპარეზზე გამოვიდა.

ბამ, მიწისძვრამ შეგვიწავლა ხელი... ბატონ აპაშეს ბიზნესისათვის ხელი არ უქრავს.

ბატონ აპაშეს ხუთი შვილი ჰყავს, სამი ვაჟი და ორი ასული. უკვე სამი შვილიშვილის პაპაა 50 წლის ასაკი.

ლის ერთი კვარტალი. ყველა ზემოთხაზოვანი ბიზნესიდან არიან წარმომადგენლები.

ბატონ აპაშე, რითაა ახლა დასავლეთ ევროპის ტექნიკური ინტელექტი დაკავებული?

ბატონ აპაშე, დასაძალი არაა, საქართველო ეკონომიკურად ძალზე დაბალი დონეზეა, ამას თავისი მიზეზები აქვს.

უნდა ვითხოვთ შემდეგი საქართველოს არ უნდა შევიძინოთ სესხის აღების სხვა ქვეყნებისაგან.

1940 წელს დაიბადე შავშეთს, იმერეთის მხარეში. მამამედი ყოჩაღი კაცი იყო, ორი მღაზია გახსნა და ქსოვილებით ვაჭრობას მიჰყო ხელი.

სულ მალე მე სტამბულს, „რობერტ-კოლეჯში“ ვამაშვეს. იქ ჩავაბარე მისაღები გამოცდები და სწავლას შევუდევი მისამზადებელ განყოფილებაში.

ერთხელაც ჩამოდიხ მამა და მეუბნება, აპაშე, აიკარ შენი გულ-დანაბადი, შინ, სამსუქს, უნდა დაგაბრუნო.

მამას ჩემს გარდა ექვსი ქალი ჰყავდა. ამისგან გზაში — შენ მოწიფული კაცი ხარ უკვე. ხომ ხედავ, ჯვერდში ამომდგომი არავინა მყავს.

მუხლჩაუხრელი, მუყაითი და გონივრული შრომის შემდეგ მა-

წერილები რედაქციას

3 მაისს ქართულმა საზოგადოებრივმა დიდი ქართველი მწერლის, ქართული ლიტერატურის თვალსაჩინო მოღვაწის კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადების დღე იზეიმა.

ქართული მხატვრული ფილმის „გარდასულ ფერთა“ გადამღები ჯგუფი პროტესტს გამოთქვამს მსგავსი ვანდალური აქციების წინააღმდეგ.

დავით ძვარცხავა რეზისორი

საქართველოს ახალგაზრდულ კავშირში ლატვიიდან ასეთი ბარათი მოვიდა: „ძვირფასო მეგობრებო, 29 აპრილს საქართველოში მომხდარმა მიწისძვრამ სულით ხორცამდე შეგგვძრა.

თუ რა სახის დახმარება გესაქირობათ.

ლატვიის ახალგაზრდობის დემოკრატიული კავშირი. მსგავსი სახის დეპუტები მოგვივიდა ბალტიისპირეთის სხვა რესპუბლიკებიდან.

ლატვიელ მეგობრებს პასუხი უკვე გაეგზავნათ.

საპარტიველს ახალგაზრდული კავშირის პრესცენტრი

კიდევ ერთი უბედურება... ბელისწერამ კვლავ დაგვაყენა განსაცდელის წინაშე.

ჩვენი სკოლის პედაგოგიურ კოლექტივს და მოსწავლე ახალგაზრდობასაც სურს თავისი მოკრძალებული წვლილი შეიტანოს სტიქიით დაზარალებულთა დასახმარებლად.

კიდევ ერთი უბედურება... ბელისწერამ კვლავ დაგვაყენა განსაცდელის წინაშე. მთელი საქართველო ფეხზე დგას.

ლექტივისა და უფროსკლასელთა 30-კაციანი რაზმი საქართველოს შემთხვევაში, მზად არის პრაქტიკული დახმარება აღმოუჩინოს დაზარალებულებს.

ბიორბი ჩიბაშვილი თბილისის 70-ე ჩავწლიანი სკოლის დირექტორი

გავიდა ხანი და გამოჩნდნენ ისინი, ვისაც ნამდვილად შესტკივთ გული ჯავახეთზე და იქ ჩასახლებულ ქართველობაზე.

სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის საქოორდინაციო საბჭოს წევრთა როლი, მათ მთელი საქართველოს მასშტაბით შეადგინეს გრაფიკი და იმის მიხედვით ყოველთვიურად, სისტემატურად ჩამოვა სურსათი, ჩასაცმელი, სასკოლო ნივთები.

სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის საქოორდინაციო საბჭოს წევრთა როლი, მათ მთელი საქართველოს მასშტაბით შეადგინეს გრაფიკი და იმის მიხედვით ყოველთვიურად, სისტემატურად ჩამოვა სურსათი, ჩასაცმელი, სასკოლო ნივთები.

რად ფულადი დახმარება სტიქიანი დღების სახით დაუნიშნეს ჩამოსახლებულ ქართველ პედაგოგებსა და ჯანმრთელობის მუშაებს (თვეში 100 მანეთი).

სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის უახლოეს მომავალში სოფელ გორელოვკაში 100-120 ბავშვზე იწყებს საბავშვო ბაღის მშენებლობას.

ასევე თავისი მოკრძალებული წვლილი შეიტანა ახლად ჩამოყალიბებულმა უმღელესმა საშუსიკო პედაგოგიურმა ინსტიტუტმა.

ლელია თელიაშვილი ნინოწმინდის სამუხიკო სკოლის ხასწავლო ნაწილის გამგე

მინდა ვიაბოთ ქალაქ ნაღჩიკში მცხოვრები რაქველები შესანებ, რომლებიც 1915 წლი-

დან დუჭიბი ცხოვრების გამო გადმოხვეწილან აქ. იმის შემდეგ ჩამდენი თხოვნა, ჩამდენი წერილი დაუწერიათ, რომ როგორმე ფეხი დაეღაბათ საქართველოს მიწაზე.

ეს ხალხი იმისათვის იბრძვის, რომ დღეს იქნება თუ ხვალ, წავიდეს თავის სამშობლოში. ხანდაზმულენმა ცოტა იციან ქართული. მაგრამ 30 წლის ასაკამდე სრულიად არ იციან.

1989 წლის სექტემბრიდან გაიხსნა ი. გოგებაშვილის სახელობის საზოგადოება „როინი“, გაიხსნა ქართული ენის შემსწავლელი კლასები. ვაშაბედთ ქართველებს საქართველოში საცხოვრებლად უკვე დროა, მივხედოთ აქაურ ქართველებს, რომ მათ იცხოვრონ ჩვენს მაღლიან მიწა-წყალზე.

ზარო ბიორბამ მასწავლებელი ნაღჩიკი

„...საქართველო“

საქართველოს პარტიული და სახელმწიფო იდეოლოგია

საქართველოს პარტიული და სახელმწიფო იდეოლოგია

როგორც ჩანს, იდეოლოგიის შეუფასებლობის კიდევ ერთ მაგალითს ვაძლევთ ისტორიას: ეროვნული ინტერესებისადმი უცხო მარქსისტულმა იდეებმა და მასზე დაფუძნებულმა ახლო წარსულის განუწყვეტელმა იდეოლოგიურმა დივერსიებმა თავისებური სულიერი ალერგია ასახარა იდეის ჩვენს თავზე — „მშვენიერ“ მოძალადე იდეოლოგიურ ფრთებს „შეილება“ სრული და ყოველმხრივი „დე-იდეოლოგიზაცია“ დავუყენებ ფარად...

მაგრამ შევძლებთ კი ასეთ სრულ და ყოველმხრივ „დე-იდეოლოგიზაციას“?

ისტორიული გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ვერ შევძლებთ: ყველა ისტორიული ეპოქა, მათ შორის დღევანდელიც, თავის შესაბამის იდეურ არქიტექტონიკას თხოულობს. ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა დიდ შეცდომას დაუშვებს, თუ ამ საყოველთაო მოთხოვნებს ანგარიშს არ გაუწევს: საქართველოს დღევანდელი და ხვალისდელი ინტერესები თხოულობენ გარდაშვადი პერიოდის იდეოლოგიის შექმნას — იდეოლოგიური ვაკუუმი ამ (გარდაშვადი პერიოდი) უდავოდ სწორ პოლიტიკურ იდეას საბოლოო გამაში მარცხისთვის გასწირავს...

გარდაშვადი პერიოდის სწორი სტრატეგიული იდეების ფორმირებასა და ცხოვრებაში მათ მატერიალიზაციას მნიშვნელოვანად აფერხებს ისიც, რომ ქვეყნის თავდაცვისა და საგარეო-პოლიტიკური ფუნქციების დაკარგვამ მნიშვნელოვნად დააჩინა ეროვნული პოლიტიკური ცნობიერება უკანასკნელი ორი საუკუნის მანძილზე. დღევანდელი ქართული საზოგადოებრივი აზროვნების ვალია, რაც შეიძლება სწრაფად დაძლიოს მემკვიდრეობით გადმოცემული ეს ინერტიული ცნობიერება უკანასკნელი ორი საუკუნის მანძილზე. დღევანდელი ქართული საზოგადოებრივი აზროვნების ვალია, რაც შეიძლება სწრაფად დაძლიოს მემკვიდრეობით გადმოცემული ეს ინერტიული ცნობიერება უკანასკნელი ორი საუკუნის მანძილზე. დღევანდელი ქართული საზოგადოებრივი აზროვნების ვალია, რაც შეიძლება სწრაფად დაძლიოს მემკვიდრეობით გადმოცემული ეს ინერტიული ცნობიერება უკანასკნელი ორი საუკუნის მანძილზე.

საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განვითარების მიზნობრივი მიმართულებანიც ქართული პოლიტოლოგიის ფორმირების ამოცანას უნდა დაეჭვებოდეს — გარდაშვადი პერიოდის იდეოლოგიის შექმნა. მხოლოდ ამ გზით შევძლებთ ფილოსოფიის, ისტორიის, სამართალმცოდნეობის... საზოგადოებრივ მეცნიერებათა მთელი კომპლექსის გამოყენებით ღირებულების წარღობას, ხაეროდ, მათი არსებობის გამართლებას: ძველი, განუყენებელი სოციალოგიური დოგმებისაგან ჩამკვდარი, ეროვნულ ნიადაგზე უნდა გამოვაცოცხლოთ...

არ არსებობს განუყენებელი, აბსტრაქტული პოლიტიკა — ყველა პოლიტიკის თავისი კონკრეტული ობიექტი აქვს. ამასთან, თვითველი ქვეყნის პოლიტიკასაც ეროვნული ინტერესები განსაზღვრავს და არა ცალკეული პოლიტიკური მოღვაწეები. ეს უკანასკნელი მხოლოდ მეტ-ნაკლები წარმატებით ახორციელებენ მას. ისე, რომ ნებისმიერ პოლიტიკას, ისე როგორც პოლიტოლოგიას, განმსაზღვრელი სიტყვის წინ დართვა აუცილებლად სჭირდება. ჩვენს შემთხვევაში, ეს სიტყვა „ქართული“ უნდა იყოს: ქართული პოლიტიკა და ქართული პოლიტოლოგია აი, ჩვენი ინტელექტუალური ძალების მთავარი საზრუნავი და ერთდროულად, გარდაშვადი პერიოდის ეროვნული იდეოლოგიის მთავარი იარაღიც. მას დროულად უნდა დავეუფლოთ ყველა, განსაკუთრებით ჩვენი ახალგაზრდობა...

პოლიტიკა და მისი პოლიტოლოგიური ანალიზიც ერთდროულად ორი — ვერტიკალური და პორიზონტალური მიმართულებით უნდა წარიმართოს: ვერტიკალურ პრილში გააზრებული პოლიტიკაც და პოლიტოლოგიაც ნიშნავს ერის ისტორიის თავისებურ გათანამდებლოებას: ეროვნული სულის აღორძინებას ტრადიციონალიზმის საფუძველზე. პორიზონტალურ პრილში გააზრებული პოლიტიკა და პოლიტოლოგია კი, ჩვენი თანამედროვე ისტორიის დაკავშირება — ადაპტირებას საერთო-საკაცობრივი განვითარების მაგისტრალურ მიმართულებებთან.

ეროვნული და გლობალურის, ტრადიციულის და ზოგად-საკაცობრივი ღირებულებათა ურთიერთმეჭვრება და შეწყვეტილი ოდითგანვე შეითვისა ქართულმა აზრმა. მას ათაქლელელების ისტორია აქვს. მეტიც, გარკვეული ფილოსოფიური, ზოგად-სოციალოგიური დასაბუთებაც მოუძებნა ქართველმა კაცმა. ჩვენი ეროვნული სულიც პალესტინიდან მოყოლებული, ყოველთვის ეძიებდა შეხების წერტილს ცივილიზაციის მაცოცხლებელ ფესვებთან...

აქ ჩვენი ეროვნული კულტურის გახსენებაც ღირს: რამდენს გვეუბნება ამ მიმართებით მარტო „ფეხვისტყაოსანი“ — ზოგად-კაცობრიულისა და ეროვნულის ორგანული მთლიანობის მეტყველი მოწმე. შემოქმედისადმი მიძღვნილი მისი პირველივე სტროფები გავისხენოთ: „რომელმან შექმნა სამყარო ძალითა მით ძლიერითა, ზე-გარდმო არსნი სულითა ყვნა ზეცით მონაბერითა, ჩვენს კაცთა, მოგვცა ქვეყანა, გვაქვს უთვალავი ფერითა...“ ჰე, ღმერთო ერთო, შენ შექმენ სახე ყოვლისა ტანისა...“. ქართულმა გენმა მსოფლიო, ზოგად-საკაცობრივი რელიგიის თავისებური მოღუსი მოძებნა: მისთვის ღმერთი ერთია, ის „რომელმან შექმნა სამყარო“, იგი გვყვართიანებს ყველა კაცს — მთელ კაცობრიობას, იმიტომ, რომ სწორედ ამ ერთადერთმა ღმერთმა შექმნა „სახე ყოვლისა ტანისა“, მან მოგვცა „ჩვენს კაცთა, ქვეყანა უთვალავი ფერითა“ და ამასთან, ძალიც „და-თრგუნვად სატანისა“. ასეთი ღმერთი არ შეიძლება მრავალი იყოს — იგი ერთია.

საოცარი და მრავლისმეტყველია, რომ მთელ პოემაში ვერსად შეხვდებით ღმერთის კერძობით სახელს — ვერც ქრისტეს, ვერც ილღეს, ვერც ბუდას თუ ალას... რუსთაველის ღმერთი უსახელოა, კაცობით მას ცალკე, კიდევ დამატებით კერძობით სახელი აღარ სჭირდება, იგი ყველას ღმერთია. მაგრამ ამასთან, ამ საყოველთაო და ერთადერთი, ყოველივეს და ყველაფრის შემქმნელი ღმერთის გონით ყოველივე არსებულს და მათ შორის, თითოეულ კაცს, თუ ხალხს ცხოვრების თავისი, მხოლოდ მისთვის დამახასიათებელი წესი და რიგი შეუქმნა და დაუწესა თაობიდან თაობაში სამემკვიდრეო გადასაცემად. მისგან გადახვევა, ღვთისგან დაწესებული ამ საგალი გზის გამრუდება-გაუკუღმართება კაცსაც და ქვეყანასაც უბედურების გარდა, სიკეთეს არაფერს მისცემს. ყველამ უნდა მივსდიოთ მას და ამასთან, საშვილიშვილო ანდერძად დავავდეთ იმ გზა-კვლის ერთგულება, რომელზეც უზენაესმა შეგვაცენა თავდადებე...

ამ ზოგად-ფილოსოფიური წინამძღვრებიდან გამომდინარე, დღეს ყველგან — იაპონიიდან კურილიამდე, ასე ძალუმად აღორძინებული ტრადიციონალიზმი სხვა არაფერია, თუ არა ერის თვითშენახვის თანდაყოლილი ბუნებრივი რეფლექსი. ამ რეფლექსის დაჩლუნგება ხიკვდილის ტოლფასია ნებისმიერი ხალხისათვის. ისტორია არაერთ მაგალითს იძლევა ამ საერთო-ეროვნული ტრადიციის: „მკვდარი ენები“ და „მკვდარი ხალხები“ უტყვი მოწმეა ამისა... ამიტომ დიდი, გადაწყვეტი თუ არა, მნიშვნელობა უნდა მივანიჭოთ „ძნელბედობის“ ხანგრძლივი პერიოდით დაკნინებული ეროვნული ტრადიციების, მათ შორის კი, განსაკუთრებით, სახელმწიფოებრივი მოწყობისა და მასზე დაფუძნებული ეროვნული ცხოვრების ძირეული პრინციპების მოძებნასა და აღდგენას. გარდაშვადი პერიოდის იდეოლოგია და პრაქტიკაც უპირველეს ყოვლისა, ტრადიციონალიზმს უნდა დაეფუძნოს.

ჩვენს ქვეყანას დაუდგა ისეთი დრო, როცა თვისებრივად უნდა

აქნას გადასინჯული მისი მატერიალური და სულიერი ყოვლისა კვლეა ძირითადი მიმართულება. ეს გლობალური გადასინჯვა უნდა დაეჭვებოდეს ეროვნული პოლიტიკური მიზანს — აღსდგეს საქართველოს საზოგადოებრივ-ეკონომიკური განვითარების ბუნებრივ-ისტორიული პროცესი. ეს უნდა გახდეს ჩვენი პოლიტიკური სტრატეგია ეროვნული ცხოვრების უკლებლივ ყველა სფეროში და ამასთან, გარდაშვადი პერიოდის იდეოლოგიის ამოსავალი წერტილიც. გარდაშვადი პერიოდის სირთულე მდგომარეობს იმაში, რომ ჩვენ არ შეგვიძლია უარი ვთქვათ მემკვიდრეობაზე, მაგრამ ამასთან, ვერც ხელაღებით და გახურჩვავდ მთელივე მას. აქ გაწონასწორება და პროპორციების დაცვა ძალზე ძნელია. ჩვენ დღეს იმ ოსტატს ვემსგავსებით, რომელიც ძველი ტაძრის ირგვლივ მიმოფანტული ნანგრევებიდან ახალი, უფრო გრანდიოზული ტაძრის აგებას ღამობს. ჩვენს სწორ, უტყუარად გათვლილ „სამუშაო იდეებზე“ იქნება დამოკიდებული რამდენად შევძლებთ ამას.

მისდამიხედვით, თუ ვინ როგორ უსურებს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის სტრატეგიას და ტაქტიკას გარდაშვადი პერიოდში, შეიძლება ავადოთ გარდაშვადი პერიოდის იდეური არქიტექტონიკაც და ამასთან, მოქმედების პრაქტიკული პროგრამაც. ჩვენი მხრიდან იგი ასე გვაქვს მოაზრებული:

I. „საერთო ნიადაგის“ თეორია და პრაქტიკა, როგორც გარდაშვადი პერიოდის იდეოლოგიური ბაზისი, მოშვადი საქართველოს „ბაღავრის ქვა“.

II. იმპერიის ისტორიული ბედი და საქართველოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკის თავისებურებანი იმპერიულ სტრუქტურებში.

III. ერის თეორია და დამოუკიდებელი ქართული პოლიტიკის ისტორიულ-ფსიქიკური საწყისები: სახელმწიფო წყობა, ეკონომიკა, კონსტიტუცია.

IV. პოლიტიკის, პოლიტოლოგიისა და ტრადიციონალიზმის ურთიერთკავშირის არხი და დამოუკიდებელი საქართველოს პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური სტრუქტურების ზოგირთი თავისებურებანი, კონსტიტუციური მონარქია, ფედერალიზმი.

V. ეროვნულისა და სოციალურის დიალექტიკა. სოციალური პასუხისმგებლობის ფენომენი ქართულ სინამდვილეში. „ზინზობის“ ისტორიული, — მიწათმფლობელობისა და მიწათსარგებლობის ისტორიული თავისებურებანი საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში.

VI. კოლონიურიდან ეროვნულ ეკონომიკაზე თანდათანობით გადასვლა: ახალი ადმინისტრაციული და ეკონომიკური სტრუქტურების შექმნა. ტრადიციული (რეგიონალური) დარგების აღორძინება და სამეურნეო განვითარების პირობებზე მართებული განხილვა. დენდუსტრალიზაცია. „ნამგლისა და გუნის“ საქართველო — დეკოლექტივიზაცია.

VII. ეროვნული ეკონომიკა და მთის პრობლემები: ისტორია და პერსპექტივები.

VIII. მეცნიერულ-ტექნიკური რევოლუცია და გარდაშვადი პერიოდის ეკოლოგიური და დემოგრაფიული პრობლემები. დეურბანიზაცია და ქართული სოფელი.

IX. ენერგეტიკული პრობლემები საქართველოს პირობებში.

X. ოპოზიციის თავისებურებანი გარდაშვადი პერიოდში „ცოცხეობა“ და „შადიმანობა“.

XI. ტოლერანტიზმის ისტორიული ფესვები და პერსპექტივები. „უონალობის“ ისტორიული და საქართველოს კავკასიური პოლიტიკა — კავკასიური „საერთო ბაზარი“, თუ „კავკასიის შერთებული შტატები“?

XII. საქართველოს გლობალური პოლიტიკის პერსპექტივები: ორიენტაციის მორიგი შეცვლა, მაგრამ რა მიმართებით? მამამლიანური საქართველო, ახლო აღმოსავლეთი და პანსლავიზმი.

აი, დაახლოებით პრობლემათა ის წრე, „სამუშაო იდეათა“ ის თეზისური მონახაზი, რომლითაც უნდა აშენდეს ჩემი აზრით, გარდაშვადი პერიოდის ქართული პოლიტიკაც და ქართული იდეოლოგიაც. თვითველ თემას, რა თქმა უნდა, მოშვადისათვის ვრცელი და ყოველმხრივი დასაბუთება სჭირდება, სპეციალური ისტორიული და თეორიული კვლევა-ძიება. აქ შეიძლება ბევრი იყოს საკამათო და მიუღწეველიც, მაგრამ ქეშმარიტებაც რომ დაპირისპირებულ აზრთა ჰილილში მიიღწევა? ამასთან, სწორედ ალტერნატიულ საწყისებზე მოუღებთ ბოლოს იმ ავადმოსავლანარ ინტელექტუალურ კანდიდიზმსაც, რომელმაც ასე დაგვაბეჩავა ერთიან-შერიანად...

ეს პუბლიკაცია მეთხველს უნდა. ჩათვალოს მიმდინარე გარდაშვადი პერიოდის პოლიტოლოგიური პროგნოზირების ერთერთ ალტერნატიულ ცდად. იგი შეიძლება თავისებურ „სასინჯ ქვად“ მივიჩნიოთ, რამდენადაც ამ 10-15 წლის წინ, მაშინდელ დისიდენტურ პრესაშიც გაშუქდა ამ პრობლემათა გარკვეული ნაწილი („იმპერიის ისტორიული ბედი“, „იოსებ სტალინი“, „მართონეტიზმის ფილოსოფია“, „უთავბოლოება, თუ სვეისი ზელით ნარის გლეჯის პოლიტიკა“ და ი. ჯიმშერიძის ფსევდონიმით ზელმოწერილი სხვა სტატეები). მათგან ზოგიერთმა პოლიტიკურმა იდეამ დროის გამოცდის გაუძლო, ზოგიც დრო-ყამამ მოძებნულად აქცია (შავალითად, ბოლშევიკური იმპერიის სრული საერთაშორისო იზოლაცია). მაგრამ მთავარია, რომ, მერამ კოსტავას პროგრამული სიტყვებისა არ იყოს, თვითველმა ჩვენთაგანმა ეროვნულ მოძრაობაში ერისა და ქვეყნის ხსნის ქეშმარიტი გზა ვეძიოთ და არ ჩვენი ამბიციები მასში: საზოგადოების ყველა უბედურება ხომ იწყება იმ უკუღმართი ფსიქიკური მოღუსიდან, რომელიც ასე შეიძლება გამოითქვას: ყველამ უნდა იფიქროთ და იმოქმედოთ ისე, როგორც მე...

ზნირად პოლიტოლოგიის ისტორიის ფილოსოფიასთანაც აივთვენ და საქართველოს ისტორიის ფილოსოფიის ერთ-ერთი სახელმძღვანელო დასკვნაც სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ სულიერი კათარზისის ფენომენს არანაკლებ, მეტი თუ არა, როლი უთამაშია ქვეყნის ხსნის საქმეშიც და ერის სულიერ წრთობაშიც, ვიდრე ვთქვათ, დიდგორის მხგავს „ძლევაი სკავირველს“. მაგრამ სამწუხაროდ, ჩვენი ეროვნული სული ერთდროულად ცოტნეობითაც იწვრთნებოდა და შადიმანობითაც. ამის გათვალისწინებაც აუცილებელია გარდაშვადი პერიოდის საქართველოსთვის სწორი გზაკვლის მისაკემა...

„შე“-თა ქვეყნიდან-ის რაც დღესა ვართ, „ჩვენ“-თა ქვეყანამდე-ის, რაც ხვალ უნდა ვიყოთ, სავალი გზა წარმომადგენლობითი მმართველობის დემოკრატიულ ინსტიტუტებზე გადის, ინსტიტუტებზე, რომელთა ფესვებს და ტრადიციებს ჩვენი ეროვნული ცხოვრების შორეული ეპოქებიდანვე ვხვდებით. აქ მარტო ადრეული ქართული რენესანსის გახსენებაც კმარა. ამ ფესვებს მოძიება და პატრონობა უნდათ. ამის ყველაზე ეფექტური და ამასთან, ერთადერთი საშუალება კი, ხალხის პოლიტიზაციის ამაღლებაა. ისტორიაც და თანამედროვეობაც იმას გვასწავლის, რომ არც ჩვენთან და არც სხვაგან მას ალტერნატივა არა აქვს. გარდაშვადი პერიოდის და მისი იდეოლოგიაც მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეასრულებენ თავიანთ ისტორიულ მისიას — კოლონიურიდან დამოუკიდებელ და თავისუფალ ქვეყანად საქართველოს ამაღლებას.

ელბარდ ბატიაშვილი

ლექსები

დაიბადა 1962 წელს ვილნიუსში, ლათვიაში
ა. ვილნიუსის სახელმწიფო სახელმწიფო სკოლა.
სწავლა გააგრძელა ვილნიუსის უნივერსიტეტის
ლიტერატურის ფაკულტეტის ლიტერატურის განყოფილებაში.
ამჟამად სწავლობს თბილისის უ. რუსთაველის
სახელმწიფო თეატრალურ ინსტიტუტში — კინო-
სახელმწიფო ფაკულტეტზე.

რიშარდის კაცის ცარიელი გამოსახულება

უფალო, ვიცი, შენი სამყარო
საესე არის ცოდვებით და აგონიებით,
ბრძოლებს შორის კი მხოლოდ და მხოლოდ
მცირეოდენი პაუზა მოჩანს —
ეს კუბოში ჩასაწყენად გამოადებული ცხეღარია...
დახეტილებ შენ ერთადერთი,
ახლან გათბრილ შავ მიწაყრილში
რგავ მოყვავილე პელარგონებს —
ჭარისკაცების თვალბეზა და დედათა თმებში;
ო, ღმერთო ჩემო, რადი არის ეს სიყვარული,
ახლა სხვა დროა,
თითქმის სულ სხვა განზომილება
და მხოლოდ სურვილები მიერეკება ცხვარს
ფარად ქვევის სურვილისაყენ.
გინდა, იცოდე რითი მთავრდება
რიგითი სექტაცილი მოწყენილობის? —
ფანჯრებს მიღმა მხოლოდ კვიცილით
არ შეიძლება მთვარემ შობოს
პირშონი თვისი,
ან თრია უცნობმა სულიერმა
უმზროს ღრმა ცას
მოუღრიალე ვარსკვლავთა უსასრულობაში,
რძე და თიხა სიყვარული,
შარავნაზე დამსხვრეული ლოდინის ფრესკა,
სიყვარული ბილიკთა მიერ შესმული მზეა,
გზადღადღაროლი.
დილის შიში კვლავ დაგროვდება
თვალბეზის ფერმკრთალ კუთხეებში,
როცა ინათებს და ფერები მორთავენ მიწას
შენ გტოვებს ღამე არგანზრახულ სიკვდილით
და მღუმარებით მხრებამოყარულს,
მინდობილს და მოკამყამეს.
მოუსმინე! როგორ მღერის
მცენარეები მოპირდაპირე სანაპიროზე.

ფიზიკილი

მე ამირჩიეს ფრინველთა მეფე
და ხელისგულზე, ჩიტნი თამაშად დაბიჯებენ.
ხელისგულს ძველ მანუსკრიპტში
ამოიკითხეს ფრინველებმა: რომ ღამით წვიმა
მოცეკვავდა თავთავს პურისას,
შუალამისას მართლაც გადასვდა ქერქი მთვარისა,
ფანჯრებიდან გამოჩნდა თოვლი, უნუგემო
პირქუში სახის
ფრინველი დიდხანს ჩურჩულებდნენ, რადგან
არასდროს მოეშინათ შიმშილისაგან
როგორ ყვირის ზურმუხტის თვალნი.
იმ ღამეს, როცა იწვოდა ლიტვა
ყველა ფრინველმა მიატოვა
ტყე-საბუდარი, ზურმუხტის კვერცხი
და გზას დაუწყეს ძებნა, რომელიც
მიიყვანდა ღმერთის კარამდე.
მე ამირჩიეს ფრინველთა მეფე.

ფოტოგრაფია

სალამოსეში.
ქარი მოფრინავს ფანჯრების გასწვრივ,
უცხო ყმაწვილი იშხირება ღია სახლებში,
მას არასოდეს ენახა დღემდე
შიშველი ქალის ფოტოსურათი.
მთელი ღამე ერთი ფიქრი
ორღონდა მის ცოდვილ სულს და გონებას,
ბროლის მკერდის ხილვისთანავე
მიამურა თავის მყუდრო სახლს მარტოსულმა,
ქარი ფეხდაფეხ მოსდევდა ყმაწვილს...
ფეხაკრეფით შემოიპარა ეულ ოთახში
ერთ საყვარელი,
როგორც სიცოცხლის მძაფრი საწყისი —
იასამნის ყვავილთ სურნელი შემოიყვალა.

ორი ლექსი სიყვარულზე და ეპილოგი

I
სიცივე მიპყრობს, ქალბატონო,
როდესაც ვხედავ, სახლის ფანჯრიდან:
ერთგულ ძალივით დაატარებ — საყვედურით
ბეჩავ საყვარელს.
ხელისცეცებით მოგვება იგი,
ჩამსხვრეული სათვალეებით.
მე, ჭერ კიდე დაბადებამდე — ვიცი, —
ქვეყნად მოვიდოდა წითელი ღამე
ქანავანი შემოდგომა გაწამებდა —
ჩემს ფანჯრის მინას...
ვგრძნობ სულ მალე გამოიდარებს,
გვეშურები მთის ფერდობისკენ.
თვალს მიმოვაკლებ შეფენილ ცხვარს
და მიწიანი ვრილი ხელებით
დავგლეჯ ბაღახებს...
შენ კი ნახანძრავებზე დაჩოქილი ნამსხვრევებისგან
აკოწიწებ ყოფილ ცხოვრებას.

II
მე არ მესმის შენი ძახილი
რადგანაც ირგვლივ დამოშის ქარი,
წინიანი სიცილით ცდილობს
შეისრუტოს საყვარელი ქალის ბაგენი...
ყინულის თვალნი პალატაში

პიტაუტას

ვ. ლანდსკაპისი

შემოგაქვს კრძალვით
ისინი კი უცებ ნებბან,
ეწვეთებიან ფოსოებში ამოთხრილ თვალთა,
საავადმყოფოს დერეფანში
პენსიონერი საღამოს დადის,
ხელისშეხებით გვასუფთავებს
მტვერს გვაცილებს სახეებიდან;
გვეღერებენ თითებით და
ბრმასებრ შევიგრძნობ
მოწყენილობის და სიმარტოვის გაიგვებას.

ეპილოგი

მთვარის ყვითელი წვენი მოწვეთავს
დღემიწის სახურავიდან
კომპის თავზე, ფლუგერის ნაცვლად
ზის ანგელოზი,
ბანალური სიმღერებით მოიზლანება შემოდგომა.

ელეგია

პირმშვენიერი მეგობარი
მყავს საზღვარგარეთ,
ბინა მაქვს — პარიზს
ცა მახურავს თავზე, ვით ქული.
განთიადისას ცირცელის ტყეს
შევიძენ საჩუქრად,
და პაემანზე მოვა სიკვდილი —
ჩემი გოგონა,
ხეთა ზაფანგში გახვდება
აქ დარჩება საპარადუამოდ.
გაიხსნებიან მამონ ქეაში
რცინის ფანჯრები,
გაფრინდებიან ჩვენი სულები
ძველ ქალაქს — პარიზს,
სადაც მდულარე
ცრემლებით სტრის
ნოემბრის ფოთლებში ჩაძირული
შადრევანი ილუზიისა.

ზღურბლი

ჩიტად ვიყავი გადაქცეული
გზად მოფრინავდა ჩემი სხეული
სახლს დავეძებდი, მარტო, ეული.
სადაც მომძინე ცხოვრობდნენ ჩემნი,
სადაც განიხვენენ ყარიბჭის ბჭენი,
სევდა მიპყრობდა მე მარტო შენილის,
ნეტავ თუ ცოცხლობს კვლავ ჩემი სახლი,
თუ გათვინებს განწირულ ძახილს,
თუ შემეფარებს ცხოვრებით დაღლილს;
პასუხად მოთხრა ექიმ ქარისამ,
რამ დაგამუნჯა და გაგარისა,
ნუ შეეხები ფიცარს კარისას.
დავრჩი მარტოკა, ეული, უბრად,
გადავქეცი უცერად ზღურბლად,
უმწეო ჩიტის ბოლო საფლავად —
ცხოვრებამ კალთა გადამთავრა.

ავვისტო

დაბიჯებენ ხალხით დახუნძლულ ბაღების მიღმა —
სასახლები ამოვარდნილ
თვალის გუგებით.
გულლიად, მშვიდად იციინა
მათი კარბენი,
ალვირასნილი ტირიფები
თმაგაშლილნი ხედებიან ყველას
და მწიფე ძუძუსთავეთით ალაგზენენ
გულმინდელ ნიავს
შემამრწუნებლად ყუფენ ძაღლები შუალამისას,
როცა ჩემს ბრმა სატრფოსთან ერთად
მშვიდად ვსვირნობ სოფლის ბილიზე

●
გულმინ, სიხმრად
ჩემი ქალაქის — ვილნიუსის თავზე

მშვიდად მიფრინავდი,
ზევიდან ვუმზერდი
ჩვენს საქორწინო თეთრ სარკულს.
რომელიც შენი ღამის თმებით თავს იწონებდა.
თანდათანობით განთიადმა შემოაბიჯა,
შენ მოლოდინმა შეგიპყრო სრულად,
გვიტის როგორმე წარმოიდგინო
ჩემი სიმორე უსიერ ტყიდან.
მე ტელეფონის მეთულზე ვხივარ,
სიგარეტის მოწვევით ვცდილობ
გავეტარო სევდა და დარდი,
მაქანავებს ქარი უგულოდ,
და ვუსმინ როგორ ეჩხუბებიან
ტელეფონის ბოძები ვრთურთს.

●
შეიარაღებული გოგონა,
მას სახელად — სიკვდილი ჰქვია.
სექტემბრის თვეში დაქორწინდი
მე მასზე ნებით
განცვიფრებულნი, ის თვალბეზი ჩამშტრებოდა
და მიჩვენებდა მდინარისაკენ.
დიდხანს ხელში აყვანილი, მე ის მიმყავდა —
ლერწმის ქალაში.
ჩამომგი წყალზე — მოხბრა ბრძანებით,
როცა უკვე აღარ მყოფნიდა ძალი და ღონე
შორს წამეყვანა.
იგი მიენლო დინებას სრულად,
მიცურავდა და საუბრობდა თითქმის ჩურჩულით
შემხვედრ თევზებთან,
მე კი სიბერე შემომეპარა
მარადიულად მოსიარულეს სიცოცხლის ხიდზე.
ქალაჩა მოხუცს, მუხლებამდე წყალში შესულს,
ქვეყნად სხვა უკვე არაფერი გამეგებოდა,
რადგან ხელებზე წამოზრდილიყვენ
თევზის ფარფლები,
ხოლო სახეზე ლაყუჩები გამიჩნდა უკვე
და ვგრძნობდი როგორ ვიძირებოდი,
თავზე ნელ-ნელა იხურებოდა სარქველი წყლისა
და ზედაპირზე მოცეკვავე წრებები
ჩანდნენ.

არალექსი

ადამიანი, რომელიც გიყვარდა
სახლები, რომელიც დანახვისთანავე შეიცნობდი
განსოვს ბავშვები — ქვიშის ყუთებში ჩარჩენილი
მათი ბრჭყვიალა სათამაშოებით.
სასაუბროდ მიემართები
პირველშემხვედრ ნაცნობთან,
ძველი ქალაქის ქუჩებში დაყრილ
მკვლარ ფოთლებს ვეზის ღარტყმით
ირგვლივ გაფანტავ.
შეეცდები ალაპარაკო
გზაჯვარედინზე მღვარი ქუჩყიანი ძაღლი,
რომელსაც გადადილი ლექსებს უკითხავდი,
შენ იმავე წუთს წახვალ, ქალაქს განერიდები,
როდესაც თვრძნობ, რომ აჩქარება საჭიროა.
სცილდები გოგონებს,
რომელნიც მშვიდად აბოლებენ ბარში სიგარეტს,
ყველა უცხოა, შენი სურვილის და სახელებისთვის,
რომელსაც აღრე შენიცილობდი დანახვისთანავე.
ბავშვობისას, ეზოში, სახლის სიახლოვეს —
მე დაემარტე ბელურა.

დილოვის ქანახი

სიცოცხლეს გამოსასლმა ახლომელნი —
რომელნიც უყვარდა ქვეყნად ყველაზე ძალიან.
საროსკოვებისთვის გაყიდა
თავისი საყვარელი მოხები.
დაწვა ბაღის მომღერალი ფრინველებით
საესე თავისი სასახლე...
შენ კი მაინც სდუმდი...
ცხოვრობდა როგორც მხეცი:
იმლებოდა სოროვებში,
ხის კენწეროებზე ხედებოდა შემოდამებას,
ფრინველთა კვერცხებით იკვებებოდა,
შენ კი მაინც სდუმდი...
ლუქანში დალია თავისი სახელი და გვარი,
ვაჭრები თამაშობდნენ კარტს.
ბანქოში წააგო თავისი სიცოცხლე,
მოკვდა ბაზრის მოედანზე.
მათხოვრები აფურთხებდნენ სახეში,
შენ კი მაინც სდუმდი...

ბარდაცვლილ ღმერთთა ნადირი

უცებ ერთ-ერთმა გარდაცვლილმა სთქვა:
იმიტომ მოვკვდი, რომ ჩემი სიყვარული
არავის სჭირდებოდა.
მაშინ მოფრინდა შავი-ფრინველი
და დააქდა მას სახეზე.
მეორე გარდაცვლილმა სთქვა:
მე იმიტომ მოვკვდი,
რომ სამშობლოს დასჭირდა ჩემი სისხლი.
მაშინ მოფრინდა წითელი ფრინველი
და დააქდა მას სახეზე.
მესამე გარდაცვლილმა სთქვა:
როცა დედამწამ შეიმშრა ჩემი სისხლი,
როცა არავის აღარ სჭირდებოდა —
ჩემი სიყვარული,
მე დავიბადე.
მაშინ მოვიდა მწვანე ფრინველი
და დააქდა მას სახეზე.
მეორე მეთრემ სთქვა:
ბედნიერი ვიყავი, როცა მიყვარდა
არ მახსოვს, როგორ გარდავიცვალე.
მაშინ მოფრინდა თეთრი ფრინველი
და დააქდა მას სახეზე.

ლიტვურიდან თარგმნა მერი ზალვაშვილმა

„ეს! ამერიკა, ამერიკა...“

საანდრასი — აშშ-ის უმთავრესი მთავრობის მდივანი

ეხსიან: ერთმა მოსიკის მოყვარულმა ჩაატარა ასეთი ცდა: ქათმებს რადიოფონის სიხარულით დაუკავშირდა და დღედაღამე მუსიკა ასმენინა. ქათმები თურმე სიამოვნებით უსმენდნენ მუსიკას და დღეში ორ-ორ კვირებს დებდნენ. ამით დაინტერესდნენ ფერმერები და დაიწყეს ამ მეთოდის მასობრივი დანერგვა. როგორც კომენტატორმა აღნიშნა, შედეგი ძალზე სახარბიელოა.

ერთ-ერთ გადაცემაში აჩვენეს ქალები, ბუნების მკვლევარებთან ერთად, აჩვენებდნენ სხვადასხვა მოდაზე შეკერილ ქურქებს, მერე ქურქებიდან თქრიალი გამოდიოდა სისხლი, ეს იყო შემზარადი სანახაობა. ამით რეკლამას უწყევდნენ კამპანიას, რომელიც კრძალავს ნადირის მოკვლას და ბუნების დამზადებას. „აიკრძალოს ცხოველების დახოცვა“ — იყო გადაცემის ლოზუნგი.

ერთ გადაცემაში აჩვენეს ლუდის ფირმა, რომელიც განთქმულია იმით, რომ ლუდის ბუნებრივად გაციების მიზნით ზაფხულში, ვერტმფრენებით შორეული მთებიდან ჩამოაქვთ თოვლი. ამ გადაცემაში ერთი ამბავი გამახსენა: გასტროლებზე წამოსვლის წინ, იანვარში მოსკოვის რესტორანში ოფიციალტს ცივი ლუდი ვთხოვეთ.

— მაცივარი გაგიფუჭდა და ყინული არ გვაქვსო. — გვითხრა.

— დალოცვილო, მთელი რუსეთი შაქარ-ყინულს ჰგავს, გაყავი ფანჯარაში ხელი და იმდენ ყინულს იშოვი, მთელი შენს სავარეულოს ეყოფა მიცვალბულების შესანახად-მეთქი, ვუთხარი.

ღმერთო, დაილოცა შენი სამართალი, ამ ქვეყანაში ყოველნაირად ცდილობენ პრობლემები მოსპონ, ჩვენთან კიდევ სადაც არ გვიქირს, იქაც ხლოვნურად ვქმნით პრობლემებს.

9 თებერვალს აშშ-ში გადავედ.

ძნელი იყო. ეს ქალაქი მთაში მდებარეობს, როგორც ჩვენი ბაკურიანი, ამიტომ დიდი თოვლის დროს ავტობუსებს ძალიან უჭირდათ მოძრაობა. მთელი გზა თოვდა, გავიარეთ ზედასაში ზონები, მაღლობა ღმერთს, რომ ყოველწუთში გვევლებოდნენ სპეციალური მანქანები, რომლებიც სუფთა მარილს ყრიდნენ და თან გზას არაჩვეულებრივ სისწრაფით წმენდნენ, თორემ ასეთ თოვაში ნამდვილად ვერ მივაღწევდით ქ. კასლგარს.

ასეთი ხანგრძლივი და მძიმე გადასვლების დროს ანსამბლის წევრები სხვადასხვანაირად ერთობიან. ყოველ დღით, როცა ავტობუსში ვვხვდებით, გიორგი თოფურია გავაცნობს უკანასკნელ ცნობებს, მერე ბიბის გვიცხობს გაზეთებიდან საინტერესო მასალებს. შემდეგ ბიჭები მორაგები-თ ყვებიან საინტერესო ეპიზოდებს თავიანთი ცხოვრებიდან. ამ მხრივ გამოირჩევა ფრიდონ სულბერიძე, რომელსაც საოცარი იუმორის გრძობა აქვს. მერე იწყება „ლექცია“ ქართულ სამზარეულოზე. როცა ქართულ საკმელებზე დაიწყებენ ლაპარაკს, ვხვდებით, რომ ბიჭებს მოშივდათ. ნასადილევს ზოგი ძილს ამჯობინებს, ზოგი კარტს თამაშობს, ზოგიც წიგნს კითხულობს. აგერ რამინ მიქაბერიძეს ხელში ჩონგური აუღია და სევდიან სიმღერებს აღიღინებს ბორის სორდიასა და ამირან გოლიაძესთან ერთად. ნესტან ტოგონიძე ანსამბლში ყველაზე უმცროსია, ამიტომ ხანდახან ცრემლები მოადგება ფეხებზე, — დედა მომენტარაო, ნესტანი, რომელსაც სიყვარულით ნეცოს ვეძახით, მთელი გზა ქარგავს და უკვე საკმაოდ კარგი კოლექციაც შეაგროვა. ამაზე ბიჭებმა ექსპრომტიც მიუძღვნეს: ვერსად ნახავთ ამგვარს, სხვა-გოგოებს არ გავს, ნეცო ზის და ქარგავს,

გასულ წელს იტალიაში ვახლდით საგასტროლოდ. ჩვენს იმპრესარიოს გვარად აიაცს, მუსიკალური სმენა არ ჰქონდა. იგი ირწმუნებოდა, რომ სიმღერები იტალიაში არ მოეწონებოდათ და გვთხოვა, ცეკვა „ხანჯლურში“ ამოგველო მთავარი სიმღერა. მერე როცა ნახა, რომ სიმღერასაც დიდი წარმატება ჰქონდა, ძალიან გაუკვირდა. ამ ფაქტის გამო ბიჭებმა მთავარი ექსპრომტი მიუძღვნეს: იმპრესარიო აიაცს, სმენა სულ არარაი აქვს, თურმე ამიტომ არ უსმენს ლეონკოვალოს „პაიაცს“. ჩვენთან სადაო რაი აქვს, ვამღერებთ ვისაც ხმაი აქვს, სიმღერის გამო აიაცს არ ნაყვარება მთავარი.

ამგვარი შაბრობა დამლელი მგზავრობის დროს „რუსთავის“ წევრებისათვის გართობისა და მხიარულების ერთ-ერთი უეზარი საშუალებაა. „ქანურ შაბრში“ ბადალი არ ჰყავს მალხაზ ყარყარაშვილს, რომელთანაც „სამკედრო-სასიცოცხლო ომი“ აქვთ ტარიელ ამაშუკელს, ბონდო გუგავასა და ამირან გოლიაძეს. „პოლიტიკოს“ თავისი „ფალავა-

„სიტყვაძვირო“ და გასაოცარო. „ნეტავი ერთი დამაწია და“... ამბობს ჰამლეტი „არაგვიან“, ვით ჰიანჯველამ თავის მშობილსა, ისე ჩაუგდეს თოკი ტიალი, და ამის შემდეგ ამის ჩამდენი ჰამლეტი მოსვლას კვლავ აგვიანებს, ახლა კი მივხვდი. თუ ასე ტუბილად ის რატომ მღერის „დაიგვიანეს“.

როგორც იქნა, 15 საათის მგზავრობის შემდეგ, მივადრეთ ქ. კასლგარს. ქალაქი ძალიან კარგ მთაბუნებრივად ახდენს. თუმცა ბუნებრივი პირობებით ბაკურიანი ვერ სჯობია, მაგრამ არაჩვეულებრივად კეთილმოწყობილია. რა იქნებოდა, ბაკურიანიც რომ ასე მოეწყობა.

მეორე საღამოს კონცერტი გამართა სპორტის სასახლეში. აბა, სასახლე სწორედ ამას ჰქვია: 4 უზარმაზარი დარბაზი ორსართულად: კალათბურთის, ჰოკეის, მძლეოსნობისათვის და ერთი საცურაო დარბაზი. მოკლედ მთელი სპორტული კომპლექსია.

ჩვენს კონცერტს დაესწრნენ „ლუხაბორები“, ოდესღაც ჩვენ-

8 თებერვალს ქ. პენტეტონაში 12 საათი ვიარეთ ავტობუსით და ღამის 9 საათზე ჩავედით. ქალაქი გაშენებულია მთებში. იგი სასეა წიწვოვანი ტყითა და ტბებით. სამწუხაროა, რომ აქ კონცერტი არ იყო დაგეგმილი, მარტო ღამე გავათეთ, რომ მეორე დღით გზას გავდგომოდით აშშ-სკენ. იმ ღამეს ტელევიზიის ფრანგულმა პროგრამამ აჩვენა ლანდოლობერიძის ფილმი 9 აპრილზე, სიტყვით გამოვიდა მერაბ კოსტავა, აჩვენეს ის საშინელი კადრები, რომელსაც ამ ბოლო დროს გონებიდან ვერ ვიცილებთ. შემდეგ ვნახეთ აშშ-ის სატელევიზიო გადაცემა „ნუშენელ ჯიოგრაფიკ“, — ამერიკის გეოგრაფიული საზოგადოების ჟურნალის შესახებ, რომელიც 100 წელზე მეტია გამოდის. წიკითხეს ერთი სტატია ამ ჟურნალიდან და აჩვენეს დოკუმენტური კადრები:

ორი საუკუნის წინათ ალიასკის ნაპირებთან ემებდნენ გზებს, თუ როგორ შეიძლება ჩრდილოეთ ამერიკის შემოვლით ატლანტიკის ოკეანიდან წყნარ ოკეანეში გადასვლა. ერთ-ერთი ასეთი მოგზაურობის დროს ინგლისური გემი ყინულებში გაიჭედა. მეზღვაურები რამდენიმე ხნის შემდეგ დაილუნდნენ. შარშან იპოვეს ეს გემი, და ამოიღეს 200 წლის წინათ დაღუპულ მეზღვაურთა ნეშტები, რომლებიც ყინულის საფარში იდგალებოდნენ. ტყვიით იყო მოხუფული. 6 თვის განმავლობაში ტყვიამ გაყოწა საჭმელში და მოწამლა მეზღვაურები. დაადგინეს დაღუპულ მეზღვაურთა ვინაობაც.

ასეთი საინტერესო გადაცემები ხშირად ტელევიზიით. გადასცენენ სხვა საინტერესო შემთხვევ-

ით, ქ. იაკიმაში. კონცერტი გავართეთ ძველებურ საოპერო თეატრში. მეორე დღეს გავმგზავრეთ ქ. სიეტლიში, სადაც ორი კონცერტი გავმართეთ. გზა იაკიმა-დან სიეტლამდე ძალიან ლამაზია. იგი კარგაზანს მიყვება მდინარე კოლუმბიას, გზის პირას ბევრი ჩანჩქერი და ტბაა, რომელიც სავსეა გარეული ფრინველებით.

ქ. სიეტლი ემზადებოდა კეთილი ნების თამაშებისათვის. ქალაქმა ჩვენზე კარგი შთაბეჭდილება დატოვა. იგი აშშ-ის უკიდურეს ჩრდილო დასავლეთში მდებარეობს. სიეტლი თანამედროვე ქალაქია ცათამბრჯენებითა და თვალისმომკრელი რეკლამებით. განსაკუთრებით დიდ შთაბეჭდილებას ახდენს იგი ღამით. ქალაქის შესასვლელში ავტობუსი აღმართზე მიდის, საიდანაც უცბად იშლება მთელი ქალაქის ზედი-აბრდღვიალბული ცათამბრჯენებით. საოცარი სანახაობაა. სიეტლში ჩვენს კონცერტებს დაესწრო რუსი ემიგრანტების დიდი ჯგუფი. მათ კონცერტის შემდეგ ოჯახებში მიგვიწვიეს და გულთბილი შეხვედრები მოგვიწყვეს.

ქ. სიეტლიდან ისევ გავმგზავრეთ კანადაში, სადაც ბოლო რამდენიმე კონცერტი უნდა გავგეგმართა და შემდეგ გასტროლებს აშშ-ში გავაგრძელებდით.

ქ. კასლგარამდე გზას 15 საათი მოვანდომეთ. მგზავრობა მეტად

ნი“ ჰყავს—ავთო მახანაშვილი, რომელიც „პოლიტიკოს“ სახელით რამდენიმე „ტუბილ“ ლექსს მიუძღვნის. მალხაზ ყარყარაშვილს და მერე იწყება კოლექტიური ლექსებით მიმოწერა ზედა და ქვედა „პალატებს“ შორის.

ლექსებში მინც ომარ კელაპტრიშვილი სჯობის ყველას. მას ანსამბლში არავინ დაჩინა ვაუკილავი, მათ შორის ჩვენი სულმნათი ჰამლეტ გონაშვილიც კი. ცნობილი ფაქტია, ჰამლეტს დაგვიანება უყვარდა. ერთხელ რუსეთში გასტროლებს დროს, ერთი ქალაქიდან მეორეში ვერტმფრენებით გადავყავდით. ჰამლეტმა დაიგვიანა და გამოჩნდა იმ დროს, როცა ვერტმფრენი აფრინდა. ბიჭებმა სთხოვეს პილოტს, ვერტმფრენი ჰაერში გაეჩერებინა და ჰამლეტი ამოეშვინა. პილოტმა დაახლოებით 5 მეტრის სიმაღლეზე გააჩერა ვერტმფრენი, ბიჭებმა თოკის კიბე ჩამოუშვეს და ჰამლეტი ბორტზე აიყვანეს. იყო ერთი

ან გადასახლებულები. აქ მათ დიდი კოლონია აქვთ. კონცერტის შემდეგ მიგვიწვიეს თავიანთი კულტურის სასახლეში და მოგვიწყვეს საოცრად გულთბილი შეხვედრა „ლუხაბორები“ კანადაში 1898 წელს გადმოუსახლებიან საქართველოდან. მათი წინაპრები, როგორც თვითონ გვიხარებს, თბილისიდან და ბოგდანოვიდან ყოფილან. ისინი გემით გამოუსახლებიან ბათუმშიდან. მათი კულტურის სახლში მთელი ერთი კედელი უჭირავს პანოს, რომელზედაც სწორედ მათი გადმოსახლების მომენტია დახატული.

შეხვედრამ მეტად გულთბილად ჩაიარა, „ლუხაბორები“ ღვინოს არ სვამენ, ხორცს არ ჰკმენ და სიგარეტს არ ეწევიან. ამიტომ ჩვენც ვეგეტარიანული ვახშამი მოგვიმზადეს. ჩვენს პატრესაცემად ვალობდა გუნდი, ნაციონალური კოსტუმებში გამოწყობილნი, ისინი რუსულ სიმღერა-სავალაობებს ასრულებდნენ.

მათი დევიზი ასეთია: „მშვიდობა, მეგობრობა, სიყვარული და თავისუფლება“. უკეთესს კაცი ვერც რხატრებს, ასეთი უნდა იყოს ყველა ცივილიზებული ერი.

გვიან ღამემდე გავრძობდა ჩვენი შეხვედრა. ჩვენმა ბიჭებმაც იმღერეს, იცეკვეს და ძალიან კმაყოფილები დაგვმორდიო ერთმანეთს. მათ სასტუმრომდე მიგვაცილეს და ბოდიში მოგვიხადეს, რომ ხორციანი კერძებით ვერ გავგვიმასპინძლდნენ. ჩვენს შეკითხვაზე, თუ რატომ არ ჰკმენ ასე მასიურად ხორცს, გვიპასუხეს: ცხოველების დაკვლას რომ უყურონ, ბავშვები სადისტები გაიზრდებიანო.

მე გამახსენდა ერთი ფაქტი: ჩემი ბიძაშვილის — ირაკლის ვაჟი, პატარა ანზორ ერქომაიშვილი ხორციანი კერძის სუნზეც კი ცუდად ხდებოდა. ჩემს შეკითხვაზე, თუ რატომ არ ჰკმენ ხორცს, სამი წლის ანზორმა მიპასუხა: — ხორცი რომ შეგვამო, ხომ უნდა დაკლან? მეღე ცოლო აღაღის?

ანზორ ერქომაიშვილი
(გაგრძელება იყნება)

დარგთა შორისი სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „საქინფორმსამართალი“ და მცირე საწარმო „ორლი“ ვთავაზობთ

გაფართოებული კონფიგურაციის IBM თავსებად PC/AT პერსონალურ კომპიუტერებს.

ანგარიშსწორება წარმოებს გადარიცხვით.

ფასი არაუმეტეს 45 ათასი მანეთისა.

ორგანიზაციებისთვის, რომლებიც შეიძენენ 10-ზე მეტ კომპიუტერს,

ცალის ფასი იქნება არაუმეტეს 42 ათასისა.

მოწოდება ხელშეკრულების დადების დღესვე.

ჩვენი მისამართია: ქ. თბილისი, ბუდაპეშტის 1.

ტელ: 10.00 — 17.00 სთ 37-58-25 36-66-47
19.00 — 22.00 სთ. 93-57-77, 62-52-12.

სარეკლამო სააგენტო „არგო-ბლიკი“

ძვირფასო თანამემამულენო!

ამ სურათზე აღბეჭდილია პატარა ირაკლი გენრის ძე მეგრელიშვილი, იგი ჯერ მხოლოდ 5 წლისაა. ცხოვრობს ჩოხატაურის რაიონში. დაავადებულია ლიმფოსარკომით.

საზღვარგარეთის კლინიკაში მისი მკურნალობისათვის საჭიროა გარკვეული თანხა, როგორც საბჭოთა მანეთების, ასევე კონვერტირებული ვალუტის სახით.

ჩოხატაურის რაიონის აგრო-მრეწველბანკში გახსნილია პატარა ირაკლის სპეცანგარიში.

ანგარიშის ნომერია 71,102.

იქნებ გამოჩნდეს გზა ხსნისა და პატარა ქართველის სიცოცხლის გადარჩენისა?...

მოგმართავთ თხოვნით — დახმარების ხელი გამოუწოდოთ კიდევ ერთ პატარა ქართველს. წინასწარ გიხდით მადლობას.

იშვიათი პრაქტიკული გამოცდილების მქონე პროფესიონალი ადვოკატი ჯემალ მაღლაქანიძე აწარმოებს მოქალაქეთა მიღებას და რჩევა-დარიგებების მიცემას სამოქალაქო და სისხლის სამართლის საქმეებზე ბინაო, სამემკვიდრეო, საოჯახო, შრომითი, ზიანის ანაზღაურების, საყოფაცხოვრებო დავების, ჩაწერა-ამოწერის ადმინისტრაციულ საქმეებზე, ასევე საპატიმრო: ა. ს. სხლის სამართლის საქმეებზე).

შრომის, სწავლის და ცხოვრების განსაკუთრებული პირობების გაგლის გამო, ასევე საქართველოს რესპუბლიკის ადვოკატთა კოლეგიის და მისი პრეზიდენტის მიერ დანერგული, მუშაობის მოწინავე პროგრესული ფორმების ღრმად შესწავლის გამოცდილებით, უამრავი ძნელად საწარმოებელი და ერთი შეხედვით უიმედო საქმე, ზის დამუშავების, ასევე ასეთზე აურაცხელი დასკვნების გაცემისა და სპეციფიკური ალლოს მეშვეობით შეუძლ რა სწრაფი ანალიზი გაუკეთოს ძირითად საკითხს, არის თუ არა დარღვეული მთხოვნელის უფლება; ზუსტად აღმოაჩინოს სასამართლოს ან სხვა სამართლებრივი ორგანოების არსებითი და უხეში შეცდომები; მისცეს კვალიფიკაციური დასკვნები კანონის მითითებით, რაც საფუძველი გახდება არასწორი დადგენილების გასაუქმებლად და დარღვეული უფლების აღსადგენად.

ფინანსურად კეშმარტივად გაპირებულ მოქალაქეებს ემსახურება უფასოდ, ქრისტიანული ტრადიციის მიხედვით.

მისამართი: ჩუღურეთის რაიონის იურიდიული კონსულტაცია, ნეკრასოვის ქ. №18, დავით აღმაშენებლის პროსპექტის დასაწყისთან (ყოფილ ვარანცოვის მოედანთან).
ტელ: 95-75-63.

მიღება დილის 9 სთ-დან 11 სთ-მდე, საღამოს 4 სთ-დან 6 სთ-მდე.

მიმდინარეობს მიღება მსუბუქი ავტომანქანების მძღოლთა მოსამზადებელ კურსებზე.

კურსების გადასახადი შეუმცირდებათ იმ მსმენელებს, რომლებმაც იციან ავტომანქანის პრაქტიკული მართვა და ვინც მოიტანს საჭირო რაოდენობის ბენზინს.

საბუთების შემოტანა და ცნობებისათვის დარეკვა შეგიძლიათ ყოველდღე, გარდა უქმე დღეებისა საღამოს 4 სთ-დან 7 სთ-მდე.

მისამართი: ვლდანის მე-3 მ/რ. კორპუსი 74.

ტელეფონი: 68-39-30.

სალსური რეჟისის ოსტატბმო!

თუ გაქვთ სურვილი მიიღოთ მონაწილეობა ასოციაცია „შისა“-ს მიერ მოწყობილ გამოფენა-გაყიდვებში, მიაკითხეთ შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, დიმიტრი უზნაძის 68, II სართული, ოთახი №13.

ტელეფონი: 96-61-98.

ასოციაცია „შისა“

ვიწვევთ

ქართულ საბეჭდო მანქანაზე პროფესიული ჩვევების მქონე მემანქანეებს და კომპიუტერზე ინფორმაციის ამკრეფ ოპერატორებს სადღეღამისო ცვლებში სამუშაოდ. ანაზღაურება გამომუშავებით.

მისამართი: წერეთლის 130, V სართული კოლექტიური სარგებლობის საინფორმაციო გამოთვლითი ცენტრი.

ტელეფონი 352644.

მსურს ვიძირავო

ერთოთახიანი ან ოთახნახევრიანი იზოლირებული ბინა ქალაქის ცენტრში. სასურველია ტელეფონით.

დარეკეთ: 37-58-25.

მუდმივ სამუშაოზე, მთარგმნელად, ვიწვევთ იაპონური ენის სპეციალისტს.

მისამართი: ბუდაპეშტის 1.

ტელ: 37-58-25

ფირმა „არგო“

შემოქმედთა საზოგადოებრივი გაერთიანება „**ჰიმერიონი**“ სხვადასხვა სახის ღონისძიებებისათვის, ღღესასწაულებისათვის, უცხოელი სტუმრების მიღებისათვის, წარმოება-დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს, ფორმებსა და კერძო პირებს არენდით სთავაზობს კლუბის შენობას. კლუბში თქვენს განკარგულებაში იქნება საბანკეტო დარბაზი, ბარი, კეგელბანი და სხვა.

ანგარიშსწორება შეიძლება როგორც ნაღდი ანგარიშით, ასევე გადარიცხვით.

ჩვენს კლუბში გატარებული საღამო თქვენ მოგანიჭებთ უდიდეს სიამოვნებას.

დაწვრილებითი ცნობებისათვის დარეკეთ: 51-98-41 96-75-01

სალომარია ქვერული

Общественно-политическая газета

ტელეფონები: მისაღები — 98-97-81;
პასუხისმგებელი მდივანი — 98-81-56;
წერილების განყოფილება — 99-80-49.

გაზეთი გამოდის კვირაში სამჯერ: სამშაბათს, ხუთშაბათს, შაბათს.

რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს უკან არ უბრუნდებათ.

რედაქტორი

მირაა გალარაიშვილი

საქართველოს ეურანდ-გაზეთების გამოცემლობა „საშობლოს“ სტამბა თბილისი, შ. კობახიას 14, იბეჭდება იტბეტურა წენით ხაგაზეთი კორპუსში ხოშარაულის 29.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15.

НАШ ИНДЕКС 68400

რედაქციის მისამართი
ქ. თბილისი — 380096
შ. კობახიას ქ. № 14.